

ELLEN RAPHAELS ANTECKNINGAR  
angående  
Levin Bendix Cohn och släkten Bähr.

Om min Farmors Farfar Levin Bendix Cohn vet jag ej mycket. Han fick Kongelig Bevillning att nedsätta sig i Danmark i ~~Saelskør~~ By och att där inrätta ett bomullsspinneri den 11/4 1783. Enligt kartan ligger denna lilla ort vid Stora Bält, söder om Korsör.

I Köpenhamns menigheds Protocoller benämnes han "Leb Saelsör" d.v.s. Levin från Saelskør. Om han någon längre tid varit bosatt i denna lilla landsortsstad är mig ej bekant, men det är ej troligt - inget av hans barn är fött där.

Vid sin död 5/12 1808 var han bosatt i Köpenhamn. Namnet Cohn eller Katz tyder på att han tillhörde översteprästen Arons stam.

Hans hustru var Esther Moses Lamm, f. i Altona. År 1787 uppgav hon sin ålder till 46 år, i så fall skulle hon vara född 1741, men sannolikt är detta ej riktigt, då hennes yngsta dotter föddes så sent som 1794. Hennes fader, Moses Lamm, miste 1741 sin första hustru, Jachet Schifra, dotter till Salomon Wagner. Moses Lamm gifte sedan om sig och hade inalles sex barn, av vilka 3 söner kommo till Sverige. Här kan man, tack vare Doktor Alfred Levertins arbete, komma ett par generationer högre upp.

Att Esther Moses Lamm som nybliven änka upplevde Köpenhamns bombardemang, är ~~den~~ enda traditionsbundna uppgift som existerar om henne. (Enl. Marianne Bähr i brev 1887, var även Moritz Bähr i Köpenhamn under belägringen.) Ester Moses Lamm lär då ha flyttat till Sverige. Om hon genast slog sig ned i Stockholm eller hos någon av sina döttrar i Göteborg eller Norrköping har jag ej kunnat finna belägg för. Hon dog i Stockholm 4.3. 1813, och ligger begravnen på Kronobergs begravningsplats. Hon kallas där Esther Levin Cohn. Gravskriften lyder: "Här vilar en dygdesam kvinna, fru Esther, hustru till den avlidne Herr Löb Moses Lamm - den rättfärdiges minne vare välsignat. - Hon avled torsdagen den 2 Adar och samlades till sitt folk den tredje i samma månad 5573. I Israels döttrar och dygdesamma kvinnor, gån ut och skåden .. Höjen med all kraft eder röst, sorgesångens röst, och gråten över att döden drabbat denna dyra fru och husmoder, Hennes barn voro

såsom olivtelningar omkring hennes bord. Herrens bud, hans stadgar och rätter höll hon, och hon aktade städse högt sin makes ord. Hon övade kärlek, idet hon öppnade sin hand för den betryckte och fattige. Med förkrossat och bedrövat hjärta bad hon till Gud, den Högste. I helighet och renhet och med obefläckat rykte gick hennes själ bort och för evig tid fann hon här sin ro. Må hennes själ upptagas i det eviga förbundet."

Vid Levin Bendix Cohns död i Köpenhamn 1808 omtalas i ett skiftesprotokoll att hans son då vistas i kondition i Stockholm. Denne Moses Berent Cohen föddes i Köpenhamn den 6/8 1789 (88?) och dog i Stockholm 5/12 1860.

Han torde ha kommit till Stockholm redan 1804 och blev då skriven som kontorsbetjänt hos Aron Lamm, en av sina morbröder. Han kallas först Moses Bendix. Efter några år är namnet ändrat till Moritz Bähr, men inom judiska församlingen benämndes han Moses Bähr, Mausche Bähr, Moses Bähr Katz. År 1810 var bokhållaren M. Bähr mantalsskriven hos grosshandlaren Aron Lamm i Qv. Pandora, Stadens Södra och Vestra del.

Den 5/4 1811 erhöll han skyddsbrev att driva handel i öppen bod. Kautionskriften är undertecknad av D. Lamm och A. M. Lamm, alltså två morbröder. Den 9/4 1813 erhöll han flyttning till grosshandel med samma kausionister. (Enl. Ellen Bährs anteckning å ett fotografi hos Lisa Andrén: Tid. ägare av en bandfabrik på Söder. Senare föreståndare för Hotel Frankfurt vid Skeppsbron.)

Han gifte sig med Cilla Gisiko. f. i Stockholm 24/6 1795, dotter till Alexander Salomon Gisiko och hans första hustru Lea Marcus. Enligt den för judarna påbjudna avgiften till Livgardets barnhuskassa vid giftermål erlade M. Bähr (Embär) avgiften den 21/7 1815. Att han redan flera år tidigare planerat för ett giftermål visar en rest av hans bordsilver som jag fått av Ellen och Elsa Bähr, och vilket bär årsbokstaven 1808, och är märkt M.B. (Finnes nu hos Olga Raphael H-z och Marianne Hökerberg) Sannolikt var deras hem rätt välmående under de allra första åren, om han även i någon mån blev lidande av den svåra depressionen efter krigen, då bl.a. Gisikos och Levin Isaacs handelshus gick i fallit i och med kontinentalsystemets fall.

Moritz Bähr, som tydligen var en praktisk man, blev den som fick ordna och hjälpa många av de gamla kvinnorna i sin hustrus familj. Sålunda blev han förmyndare, utsedd av Församlingen, för flera av hennes kusiner. David Prenzlans söner Josephsson voro bokhållare hos honom. Dessutom visar det väl ett praktiskt sinne att han blev kallad som sakkunnig, då synagogan (vid Tyska Brunn) skulle repareras 1829.

Ett mycket vackert porträtt, signerat S.H. 1836, som visar en ståtlig man i sina bästa år, klädd i dolma och med fadermördare och polissonger, hänger hos mig. (Finnes nu hos Marianne Hökerberg.) Efter hans änkas död 5/5 1866 kom det till hans barnbarn Axel Elliot, som sålde det till Pappa. En kopia lät han dock göra, det tror jag hans änka ännu har kvar. Ett fotografi från hans äldre dagar visar skarpa drag. (Hos Lisa Andrén f. Bähr, finnes ett fotografi av bägge makarna från omkr. 1855. Han är där fylligare. Hon är mycket älsklig i elegant mössa.)

Jag minns ett samtal mellan Pappa och Ellen Bähr under deras sista möte. Pappa ville göra gällande att morfadern varit en hård och fordrande man, i synnerhet vis á vis sönerna. Ellen Bähr framhöll dock att det intrycket hade hon inte fått genom sin fader, som ofta från Åbo besökte barndomshemmet. På fallande är ju dock, att av fem söner endast en stannade i fosterlandet.

Åren 1819-21 finnes familjen upptagen i Storkyrkans Husförhörslängd, ett mycket utförligt dokument, där mot vanligheten även judarna inom denna församling upptagits. Då bodde familjen i Qv. Trivia. År 1840 är familjen mantalsskriven i Qv. Timmermannen nr. 16 vid Södermanslandsgatan, S:t Katarina förs.

När Ellen och Elsa Bähr omkring 1920 voro på Maria sjukhus, gingo de och återsågo gården - jag kom tyvärr ej med dem den gången och har intet hört därom, men jag tror att familjen bodde kvar där länge.

År 1834 fick Moritz Bähr och Jacob Levin Levertin, måg till Bährs morbror David Moses Lamm, tillstånd att anlägga fabrik för klädes och ylletyger, bomulls och sidenvävnader och sidenband. Denna fabrik har varit belägen häruppe på Söder. År 1844 uppsade Levertin det - hur länge Bähr hade den kvar är obekant.

Bland sådana som konditionerat hos Bähr, nämner jag Jacob Raphael, som senare blev hans måg, och W.L. Lublin, som senare blev köpman i Hamburg och vars dotter Adelaide Nachman blev mormor till våra barndomsvänner flickorna Lublin. Hon mindes att fadern - möjligen hon själv - kom ihåg hur söta Bährs döttrar voro. Dumt nog antecknar man inget av sådant man hört i ungdomen.

Sannolikt reste Moritz Bähr under tidigare år mycket till marknader m.m. och hade då sina värdesaker förvarade i ett mahognyskrin, till vilket jag är ägare. (Finnes hos Marianne Hökerberg) Det kallades enligt Ellen Bähr hans "kassakista". Det är så inrättat att det kan låsas fast på ett bord eller pulpet. Det är mycket illa medfaret, men är en ovanlig möbel. Flera andra föremål, som funnits i Bährs hem, stå nu hos mig.

Flera antika kristallglas - delar av en servis, några enstaka engelska flintporslinskoppar och kaffetillbehör, inköpta från dottern Noras dödsbo (En del därav nu hos Marianne Francke.) Några kristallgarnityr, små porslinstofflor m.m. (nu hos Gunnel Hökerberg), även en och annan defekt duk, märkt C.G. som Pappa erhöll efter Farmors död. (nu hos Olga Raphael H-z).

En dubbel grav med Mauritz och Cilla Bährs kvarlevor finnes på Mos. Förs. Begravningsplats vid Linvävartorpet. Strax innan Ellen Bähr gick bort, hade hon (möjligen genom Selma Elliot) bekostat en restaurering av stenarna. Inskriften på stenarna lyder: " Här blev begravnen den avhållne chabern (titeln på judisk lärd) herr Moses, son till chabern Herr Daub (Bähr på tyska) Hakohen. Han avled natten till torsdagen 22 kislev och begrovs den 25 i nämnda månad 5621. Må hans själ dväljas i det eviga livets förbund. Mauritz Bähr. Död vid 73 års ålder.

Här blev begravnen den avhållna fru Gitel, änka efter chabern Herr Moses Hakohen - hans åminnelse lever i välsignelse,- Hon avled söndagen den 30 Nissan och begrovs den 2 Issar 5627. Må hennes själ dväljas i det eviga livets förbund. Cilla Bähr. Död vid 72 års ålder."

Två brev från Pappas morföräldrar har jag. Ett från Moritz Bähr till dottersonen Axel Raphael omkring 1858 och ett till honom från mormodern, skrivet efter makens död 1860.

Några personliga drag av Pappas mormor kände han ej till, men i Ellen Bährs brev talar hon om ett drag, som kanske gått igen i många generationer: "Pappa påstod att Farmor brukade se efter i korten, när hon lade patiens, om hon skulle vinna på lotteri - som hon dock aldrig spelade på." (Försiktigt)

Moritz och Cilla Bähr fingo ej mindre än 9 barn, 5 söner och 4 döttrar.

- I. Det äldsta barnet var Emma Bähr f. i Sthlm. 14/9 1816, död i Sthlm. 14/3 1839. Gift i Stockholm med grosshandlaren Abraham Schück, f. i Sthlm. 1806, död 1873. Han var son till församlingens mångårige föreståndare Hejman Schück. Själv tycks han ha varit en rätt stridbar herre, som ofta var i tvist med församlingen. Om hans hustru vet jag ingenting. Den bitande släktkritiken påstod att han var svår mot sin hustru. Ett brev från Abraham Schück till svägerskan Marianne visar honom som en mycket vitsig herre - ett drag som hans dotterson Knut Stangenberg, den bekante tandläkaren, skriftställaren och tecknaren kanske fått i arv av honom.

Abraham och Emma Schück hade tre döttrar:

1. Selma Helena f. 1836, död 1914
2. Ida, f. i Sthlm. 13/12 1838, gift 1870 med Johan Viktor Stangenberg, död 1905. Deras ende son Knut Victor Stangenberg.

enberg har endast adoptivbarn.

3. Beata, f. 25/8 1839, död 28/1 1920.

Om dessa ogifta kusiner till min Pappa vet jag just inte något annat, än att de på grund av sjukdom och fattigdom haft stora svårigheter att draga sig fram.

II. Moritz och Cilla Bährs äldste son var Leonard Bähr, f. i Sthlm. 7/8 1818. Han blev grosshandlare i Rio de Janeiro, där han dog 1896. Vid moderns bouppteckning 1867 uppges han vara handlande i Rio. I början av 1860-talet kom han med hela sin familj till Stockholm och uppehöll sig här under ett år i fåfängt hopp, att erhålla svensk konsularbefattning i Brasilien. Såväl Axel som Ellen Raphael, liksom syskonen Elliot syselsätta sig i sina barnbrev mycket med denna morbror och hans barn, som de måste tala franska med, för att kunna göra sig förstådda under den tid de vistades i Sverige. Såväl gruppbilder som enskilda fotografier finnas av dem. (ej av Leonard Bähr själv). Hustrun, Alexandrine de Silva har något negroit i utseendet, vilket synes på gruppbilden.

De hade 6 barn, av vilka sönerna dogo ogifta före fadern. Av döttrarna blev den äldsta Antonia, f. 1849, gift i Rio de Janeiro 1862 med Alfred de Dreux. Hon dog i sept. 1905, enl. brev av Ellen Bähr.

Charlotte, kallad Bibi f. 1854, g. 1882 med Christiano de Bierta Vixera Pinto.

Agnes f. 1865, g. 1880 med Oscar Rodrigues de Olivedro och hade minst 4 barn.

Carlos den tredje sonen dog 1876.

Kontakten med denna gren av familjen upphörde rätt tidigt, egendomligt nog talade Ellen Bähr, som hade så stora intressen för alla släktingar, att hennes far, som ju bodde i Åbo, en vacker dag uppmanat henne - hon var mycket språkkunnig och en ovanligt intresserad brevskrivare, - att skriva till dessa kusiner på andra sidan jordklotet. Och så utspann sig en flerårig korrespondens. Omkring 1910 upphörde dock svaren på hennes brev. Den ena av dessa kusiner var då redan länge död.

III. Gustaf Ferdinand Bähr f. i Sthlm. 9/11 1819, d. 1862 i Ariciba på Porto Rico, g.m. Nivez Cimenes (eller Echimenez, dog barnlös.) Såväl han som den yngre brodern Ivar voro svenska konsulärer i Aricibia på Porto Rico.

IV. Leonora Bähr kallades alltid inom familjen för Nora. Hon var f. i Sthlm. 16/12 1820, död i Sthlm. 10/3 1897, och gift därstädes 22/10 1848 m. grosshandlare Joseph Elliot, f. i Alt-Strelitz, död i Sthlm. 14/3 1872. Joseph Elliot såväl som hans bröder

kommo som unga män till Sverige till någon släkting. De voro sannolikt ej i släkt med Abraham Josephson Karlberg, vars avkomlingar kallade sig Elliot och utgöra en stor släkt, bl.a. lierad med familjen Magnus.

Sambandet med systemen Nora kände min farmor mycket starkt och en fortlöpande korrespondens med henne och hennes familj uppehölls länge. Joseph Elliot var sannolikt under 1850-60-talet en rik man. När Farmor redan 1856 blev änka första gången och därefter hade svårt att draga sig fram, var denna syster ofantligt snäll och omtänksam mot henne och hennes barn. I synnerhet Mariannes dotter Ellen (Magnus) med vilken hennes dotter Agnes Elliot var jämnårig, inbjöds under lång tid att gästa dem och behandlades som familjens eget barn. Omkring 1870 hade de en egendom vid Väsby och jag har sett av brev att de ofta inbjöd Pappa att gästa dem, när han låg i Upsala. (Att han inte ofta kom sig för att resa dit är en annan sak.) För övrigt var det Elliotska hemmet öppet även för andra släktingar. Ännu i dag är svärdottern Selma Elliot kanske den enda som ännu vet något om familjen. Fotografier finnes av bägge föräldrarna och de båda barnen ända upp i vuxen ålder. (Hos Olga Raphael H-z.)

De sista åren innan Joseph Elliot avled, gick förmögenheten tillbaka och Nora måste sälja undan ur sitt rika bo för att med släktingarnas hjälp kunna draga sig fram. Jag tror att hon var en mycket glad och förnöjd människa, i olikhet mot systemen Marianne. Men hon besparades ej alla möjliga missöden, olyckor och sjukdomar som drabbade henne och hennes barn. Farmor hade ett uttryck, när det gällde Nora: "Alltid har hon." Hon blev under sina sista år utsatt för ett olycksfall, som band henne vid sängen.

Själv minns jag hennes som en liten rund gumma, som i sällskap med sin blinde son då och då besökte mitt föräldrahem.

Nora och Joseph Elliot hade 4 barn.

Bertha Marina f. 25/8 1849, d. 30/3 1853.

Agnes Elisabet Elliot f. i Sthlm. 25/8 1849, gift f.g. 16/12 1868 med kapten C.E.C.F. Rudbeck, samt skild från hn. Sannolikt hjälpte denne att göra slut på Nora Elliots förmögenhet. Omgift med postexp. M.C.G. Tunelius 1890, varefter hon och hennes man lämnade Stockholm.

Hon hade 2 barn i sitt 1:a äktenskap:

Ida A.L. Rudbeck f. i Sthlm. 15/9 1869, d. 26/2 1910 i Filipstad. Gift 1894 med den mkt. populära artisten Carl A.P. Brandt.

Carl Otto Gustav Rudbeck f. i Sthlm. 23/11 1870, bosatt i New York, affärsman.

Axel Leonard Elliot f. i Sthlm. 5/9 1851, d. i Sthlm. 15/9 1928 gift med Selma K. Larsson.

Redan som ung hade han klena ögon, efter hand blevo de allt

sämre och så småningom blev han helt blind. Han gjorde försök att sköta någon mindre affär eller handel men utan framgång. Hans hustru Selma hade redan före deras äktenskap varit en mycket duktig kvinna, hjälp hos Nora Elliot och lektris för Axel. Under förra världskriget fick hon hemmets finanser att gå ihop genom att ta inackorderingar. Det var i synnerhet en judisk flyktingsfamilj, som därigenom blev hennes vänner för livet. En del av släkten sökte ordna för den blinde mannen och sedemera för hans änka. Axel Elliot var nog en mycket snäll man. Han skrev något vers. Med hans änka har jag under senare år haft kontakt och sätter stort värde på henne. /Vid Pappas begravning 1921 var Olga fascinerad av hans stora likhet med Pappa, just under dennes sista dagar. Det var nästan skrämmande.)

G.Emil Elliot f. i Sthlm. 15/10 1852, d. före 1928 i Amerika. I Stockholm var han sannolikt handlande, men blev musiker i Amerika. Han var gift med Mary Weed och hade 2 barn, blev sedemera omgift.

Carl Leonard Bähr f. i Sthlm. 27/2 1822, död i Sthlm. 16/10 1873 och konditor till yrket var Moritz och Cilla Bährs femte barn. Jag har ej haft anledning att följa hans väg från olika restauranter och caféer eller schweitzerier, vilket nog bör vara lätt att göra för den intresserade. På 1840-talet hade han schweizerirörelse och café i Bergenstrahlska huset vid Riddarhustorget, där det även fanns en varité, där in- och utländska chansonetter uppträdde. Efter hans död fortsatte änkan denna rörelse en tid. Jag tror mig även ha sett att han innehade Hotel Råisen eller Hotel Frankfurt vid Skeppsbron. (Förväxling, Hotel Frankfurt har tydligt ägts av Moritz Bähr.) I allmänhet brukar jag så snart jag hört en vits, glöma bort den, men jag minns dock en vits, som herr Nils Kahn berättat. Dennes far hade också en restaurantrörelse och mötte Calle Bähr på väg från torget, där de gjort uppköp. Kahn utbrast då: "Bär Bähr bär?" och fick ögonblickligen till svar "Kan Kahn cancan?" Det var under denna tid som denna dans grasserade i landet. (Ett vackert porträtt av C.L. Bähr, med rätt dystert uttryck äges av fru Sigrid Ekblom.) Carl L. Bähr gifte sig i Sthlm. med Sophia Christina Dahlgren år 1864. Efter hans död gifte hon om sig med Olbers. Carl Bähr hade 5 barn med Sophia:

1. Adolf Ferdinand Bähr. f. i Sthlm. 3/3 1858, d. i Sthlm. 6/3 1939, ogift, musiker.
2. Otto Leonard Bähr f. 13/12 1864, d. 28/8 1913. Gift m. Sigrid Ekblom. Hotellvärd i Norrköping och Linköping. Han hade 3 barn.  
Lisa Bähr, f. 23/1 1899, tandläkare, g.m. tandläkare Georg Andrén i Göteborg. 2 barn.

Karin Bähr f. 9/1 1900

Olof Bähr f. 20/5 1901, köpman, Borås?

3. Ellen S.M. E.Bähr f. 23/2 1866, g.m. apotekare Hjalmar Olvers i Nedre Kalix, sedermera boende i Roslags Näsby. Makarna hade 3 söner och 3 döttrar.
4. Anna Sophia Bähr g.m. John Parker, Slagg, England.
5. Knut Bähr f. 24/8 1871, död 10/9 1871
6. Agnes Bähr f. 20/9 1872, död 1930. g.m. Louis Zettersten, f. 1878, direktör i Sv.Tändsticksbolaget, Sthlm. 1 son, Harald Zettersten, f. 1909, Göteborg. En dotter, död gn. olyckshändelse 1928.

VI. Marianne Josephina Bähr var Moritz och Cilla Bährs sjätte barn. Om henne och hennes barn kanske jag i annat sammanhang kan anteckna längre fram. Här rekapitulerar jag bara några data. Marianne Josephina Bähr föddes i Sthlm. 4/7 1826, och dog i Göteborg 12/5 1908. Hon var gift 1:a ggn. i Sthlm. 8/10 1848 med grosshandlare Jacob Raphael i Göteborg, f.i Sthlm. 9/6 1810 och död i Göteborg 8/6 1856. Barn:

Ellen f. 1849, död 1919

Axel f. 1850, död 1920

Emma f. 1853, död 1936.

Marianne Bähr gifte sig 2:a ggn. i Sthlm. 18/8 1857, med grosshandlare Mortier Magnusson f.i Göteborg 1808, död därstädes 1872. Deras barn voro:

Gustav Aron f. i Göteborg 28/5 1858, död i Sthlm. 13/9 1915.

Handelsresande. Gift 1891 med Emilia Hansen, död 1930.

De hade 2 barn:

Erik (Magnusson) Magnéus f. 1893.

Signe (Magnusson) Magnus, f. 1894, död 1930.

VII. Ivar Adolf Bähr var Moritz och Cilla Bährs sjunde barn. Han föddes i Sthlm. 31/10 1827 och dog i Aricibia på Porto Rico 28/11 1861. Han kom efter vad jag sett i brev från hans änka, först i bokhandel i Sthlm. och senare i Göteborg, där han vistades några år. Om det var han eller brodern Gustav, som först hamnade på Porto Rico vet jag ej. Han gifte sig med systemn till den förres hustru, Virginia Cimenez. Jag tror mig ha hört att han skulle ha sett bra ut, ett grupp fotografi tills med svågern Mortier Magnusson fick Erik Magnéus för flera år sedan. Erk. Karin Bähr nämnde en gång om ett målat, vackert porträtt, som föreställde någon av de i främmande länder vistande bröderna. Möjligen var det hans. Vackra daguerrotyper av honom finnes på flera ställen i släkten. J.A. Bähr står som svensk-norsk vicekonsul i Aricibia enl. Statskal.för 1871-1876. Ett brev till Cilla Bähr från en av änkorna omtalar sonens bortgång i lunglidande och hjärtsjukdom. Brevet kan även avse brodern Gustav Ferdinand Bähr.

VIII Vilhelm Otto Bähr f. i Sthlm. 2/4 1828, död i Åbo 1891 var Moritz och Cilla Bährs åttonde barn. Han var handlande i Åbo, och gift 1857 med Augusta Sophia Jung, härstammande från en gammal prästsläkt från Åland. För honom liksom för hela hans fam. var

Stockholm och ej Helsingfors, huvudstaden. Varje år, så länge krafterna räckte till, gjordes någon resa till Stockholm. Han tycks tidigt fattat intresse för att samla antika föremål och blev en flitig samlare.

Gustaf Mauritz Bähr f. i Åbo 21/10 1858, död i Åbo 23/11 1914, var hans äldsta barn.

Ellen Bähr berättade att hennes farfar Moritz Bähr blivit glad och stolt då denne sonson uppkallades efter honom. Det är eljest inom de gamla traditionsbundna familjerna en sed, att ej - medan en medlem av familjen ännu kvarlever - uppkalla någon efter denne. En sed, som det inom Bährska och andra av våra familjer ofta brutits emot. Någon större originalitet vid namngivning har ej utmärkt dem.

Gustav M. Bähr var direktör i olika ångbåtsfirmor, skeppsmäklare, dels med egen firma, dels i andra bolag, och var mycket betrodd i stadens förvaltning. Någon gång har jag nog sett honom, men har intet minne därav. Han bodde samman med systrarna.

Ellen Sofia Bähr f. i Åbo 23/11 1859, död i Åbo 17/8 1939.

Hennes intresse för alla inom släkten var oerhört varmt. Allt vad jag hade vetskap om, skrev hon in i sitt släktregister. Läste hon en tidningsnotis, ville hon genast veta om det rörde släkten, länge stod hon i kontakt med Carl Bährs avkomlingar liksom med Noras ättlingar, senast med Selma, Axel Elliots änka. I flera repriser tog hon upp kontakten med Leonard Bährs avkomlingar på andra sidan jordklotet och höll ännu fast vid Emma Schücks barn och barnbarn. Ej nog härmed, hon stod i varmt vänskapsförhållanden till sådana, som av sitt svåra lynne så småningom bröt med alla andra anhöriga. Med den gren av familjen Gisiko, alltså hennes farmors halvkusiner - som stannade i Finland och där brett ut sig, var hon och även systemen varmt fästade.

Ellen Bähr var under många år en mycket betrodd och ansedd kontorist hos Wikanders Ångbåtsbolag och blev där pensionerad. När den finska markens värde sjönk så katastrofalt, kunde jag och Mamma jänte andra hjälpa dem några år. När hon sedan blev ensam efter systemens död, tackade hon nej till all hjälp.

I hennes ungdom föll det hennes far in som den naturligaste sak i världen att skicka dottern till Sverige. Han skrev till systemen, Marianne Magnusson i Göteborg, och bad henne ta emot dottern. Så vistades hon där en tid, och glömdes aldrig släkten därstädes. Men hur Farmor Marianne såg på denna då litet klumpiga och lilla unge flicka, kan vi nog för-

stå. Jag vet, att då hon träffade Siri och Otto Lagercantz i Nådendal någon gång på 1930-talet, satte hon oerhört värde därpå. Siri, som ju inte kunde ha det minsta minne av Ellen Bähr från dennas Göteborgsvistelse, då Siri var årsgammal, tvekade ej ett ögonblick, då hon i parken vid Nådendal såg Ellen och Elsa Bähr, att styra rätt kurs på dem, de påminde henne så mycket om familjen.

Även mina båda systrar ha gjort besök hos de gamla syst-rarna. Självt sköt jag upp mitt planerade besök så länge, att det blev för sent.

Elsa Bähr föddes i Åbo 23/11 1863, död i Åbo 23/11 1937. Hon var under flera år sällskapsdam i Stockholm hos en gammal Fru Eriksson, vars dotter blev gift Ridderstad. Hon förvärvade här många vänner. Hon var förfärligt liten, inga skodon eller kläder passade henne. Hon var den praktiska av de två och skötte hemmet. Att de båda fingo gå bort, innan kriget bröt ut - Ellen endast någon vecka dessförinnan - är jag tacksam för.

Ett och annat minne från det gamla Bährska hemmet har hamnat hos mig, tack vare Ellen och Elsa, bl.a. Moritz Bährs Chatull, några enkla bergkristallgarnityr, två små porslins-tofflor, vilka givits flickorna Bähr som barn den föreställningen att farmor Cilla hade så små fötter, guldspetsar till Moritz Bährs tallis (bönemantel) en antik tekkrona, samt skedar märkta M.B. (Moritz Bähr) från 1808 och dito i annat mönster märkta C.G. (Cilla Gisiko) från 1815.

De hade testamenterat vissa små minnessaker, smycken etc. till den svenska släkten, vilka ej fingo sändas ut från Finland under pågående krig. För att testamentet enligt finsk lag skulle vara giltigt, begärde utredningsmannen en förteckning på alla deras släktingar och då gjorde jag en lista på alla deras kusiner eller andra som kunde komma i fråga, och fick nammunderskrift av de flesta (utom av den gren som hamnat i Rio de Janeiro). Saken gällde hjuruvida deras lilla kvarlåtenskap fick lämnas till det pensionärshem, där de levat under sina sista år, och ej skulle behöva splittras till alla möjligen levande kusiner eller deras avkomlingar. Ellen och Elsa Bähr drömde alltid om Sverige. Under deras sista år växte sig ju den fennomanska folkgruppen allt starkare, och denna mentalitet var inte deras.

Moritz och Cilla Bährs yngsta och nionde barn var Hilda Sara Bähr f. i Sthlm. 3/2 1932, men död redan 30/6 1933.

Levin Bendix Cohn och Esther Moses Lamm hade utom sonen Moritz Bähr två döttrar:

Fredricke Bähr född i Köpenhamn 1792 (?) död i Göteborg nära 80 år gammal den 18/5 1871. Gift med Meyer Abraham Meyer, född i Köpenhamn, död i Göteborg 7/9 1861, 80 år gammal. Han var ritmästare redan 1815. De hade 5 barn:

Rudolf Meyer död 27/4 1826 vid 3 års ålder.

Adolf Meyer död i Göteborg 7/4 1854, 31 år gammal, Gift i Göteborg med Sara Schlesinger, f. 26/6 1819, död 10/1 1890. Skriven som tapetserare i Göteborg, Fyra barn, däribland Harald M. Meyer.

Emma Meyer född i Göteborg 1828, död i Stockholm 1894. Hon var husföreståndarinna i sin avlidne kusins Emmas och Jacob Philipssons hem och uppfostrade deras barn.

Ludvig Meyer f. 1819, död i Göteborg 15/12 1865. Litograf.  
Sallig Meyer f. 6/3 1829.

Levin Bendix Cohn och Ester Moses Lamms yngsta barn var Brigitte Bähr född i Köpenhamn 1798, död 30/3 1842, gift 1818 med Jacob Philipsson död 13/10 1859, son till Philip Jeremias. Denne hade vistats i Norrköping under 20 år, och blev liksom fadern och de äldre bröderna svensk undersåte 17/9 1821.

Jacob Philipsson och Brigitte Bähr hade fem barn:

Beate Charlotte Philipsson f. 5/12 1819, gift 1841 med Jacob Levertin, med dr. född 1810, död 22/3 1887. Dessa hade 4 barn:

Brigitte Augusta Hedvig Levertin f. 1844, död 1907  
g.m. Josef Philip, född 1843, död 1906.

Alfred Levertin f. 1843, död 1919. Med. dr. Gift med Amalia Valentin, född 1855, död 1934.

Ellen Aurora Levertin f. 1847, död 1911, målarinna.

Lisen Levertin född 1850, död 1944.

Louise Hildegard

Emma Philipsson f. 1822, 7/12, död 16/10 1858. Gift 1851 med Carl Oscar Levertin, f. 5/9 1821, död 1894. De hade 5 barn:

Georg Philip f. 1852, död 1856

Axel David f. 1854, död 1856

Knut Per f. 1855, död 1879.

Siri Brigitta f. 1857, död 1942, gift med Carl Hyltén Cavallius.

Hulda Hedvig Beata f. 1858, död 1938.

John Philip Philipsson f. 1829, död 1834.

Henrik Leonoard Philipsson f. 1830, död 1831.

Carl Oskar Philipsson f. 29/5 1835, död 1922. Gift med Amelie Magnus, f. 1838, död 1910. De hade en son:

Jacob Carl Oskar Philipsson f. 1861 d. 1935. Godsäg. G.m. Agnes Rubensson, f. 1867. Död 1940. Deras barn voro:

Jacob Carl Oskar f. 13/9 1889. Ryttnästare, g.m.

Elsa Maria de Maré f. 10/5 1886.

Gösta Axel Jacob f. 8/11 1892, överste, g.m. Karin

Hedenstedt f. 13/11 1897.

Jacob Clas Gösta f. 4/4 1899, bankdirektör, g.m.

Renée Renborg f. 12/11 1904.

Att Farmor, Marianne Magnusson född Bähr, och hennes  
 fa ster Fredrique Meyer, f. Bähr, som både länge levde sam-  
 tidigt i Göteborg knappast hade någon beröring med varandra,  
 är ju underligt. Vad Axel Raphael visste om denna gren av  
 familjen, hade han endast fått reda på genom dr. Alfred  
 Levertins släktstudier. Jag har dock sett en sparbanksbok  
 som Axel Raphael ägt som liten gosse, där M.A. Meyer satt  
 in någon R.d. åt den lille Axeln. På 1930-talet kom jag i  
 kontakt med herr Harald Meyer, en sonson till Frederique,  
 och även hos honom voro minnena om vår gemensamma familj  
 synnerligen dimmiga. Ett fotografi av en miniatyr, förestäl-  
 lande Frederique, sign. Fränkell, pinxit 1816, visar en mycket  
 vacker kvinna. Hennes make genomgick Konstakademiet i Köpen-  
 hamn och hade senare en litografisk anstalt i Göteborg. Ett  
 porträtt målat av Geskel Saloman, med vilken han tydligen hade  
 förbindelse, finnes i Göteborg. (Mos.förs.)

Med Marianne Magnussons, f. Bähr, andra faster, Brigitta  
 Philipsons avkomlingar är förhållandet något annorlunda. El-  
 den Raphael (d.ä.) blev genom sitt gifte med Adolf Magnus,  
 vägerska med Carl Oscar Philipson, Brigittas son, och dess-  
 utom på flera andra sätt lierad med denna släkt. På Philipsons  
 älds Marieborg, utanför Norrköping var Marianne Bähr gäst som  
 en flicka, och mindes ännu på gamla dar med skräckblandad  
 glädje sina äventyr där. Hon säger sig i brev inte kunna tro,  
 det var hon som upplevat så mycket ungdomsliv som där.  
 Inbarnen, döttrarna till Carl Oskar Levertin, inbjöd Axel  
 Raphael på bal, när han från Upsala gästade Stockholm om-  
 kring år 1875 och med dr. Jacob Levertin uppehölls kontakten  
 på hans första studieår.

ej  
 i  
 spinneri  
 id Stora

"Leb  
 agre tid  
 ekant,  
 är.  
 m. Nam-  
 steprästen

År 1787  
 on vara  
 nnes yng-  
 Moses Lamm,  
 er till  
 hade in-  
 e. Här kan  
 ma ett par  
 evde Köpen-  
 uppgift som  
 7, var även  
 Moses Lamm  
 og sig ned  
 teborg eller  
 on dog i  
 obergs begrav-  
 avskriften  
 , hustru till  
 es minne vare  
 amlades till  
 els döttrar  
 en med all  
 över att  
 es barn vor